

BOKANMELDELSE

»Continentets adrift and continents around», en samling artikler fra Scientific American 1963 – 1976, W.H. Freeman and Company, 660 Market Street, San Francisco, CA 94104, USA, utgitt i 1976, pris kr. 47,25.

Kontinentaldrift er et fasinerende emne og det kom i løpet av 70-årene en rekke ypperlige og illustrative bøker om dette. De aller fleste på engelsk. Denne boken er redigert av J.Tuzo Wilson, som foruten å være en av artikkelforfatterne, også har skrevet en fyldig innledning til hvert av de fire hovedavsnittene. Disse innledningene gir en meget fin oversikt over den historiske utviklingen av de forskjellige teorier, undersøkelser som er blitt gjort og beviser som legges til grunn. De setter således de etterfølgende artikler inn i sin rette sammenheng og binder disse sammen på en fin måte. De fire hovedavsnittene er:

BEVEGELIGHET I JORDSKORPA, som tar for seg Alfred Wegener's teori om kontinentaldrift fremsatt i 1912 og utviklingen av denne frem til idag, med kontinentaldrift, platetektonikk, jordskorpen og »varme flekker» i jordskorpen som hovedemner.

PLATEBEVEGELSER, som belyser de tre forskjellige måtene som platene beveger seg i forhold til hverandre, nemlig ved havbunnsbredning, riftsystemer som San Andreas-riften (hvor Stillehavsplaten og den Nordamerikanske platen glir langs hverandre) og til slutt plater som kolliderer, hvor fjellkjeder dannes og havbunnsplater skyves under kontinentplatene.

EKSEMPLER PÅ PLATEBEVEGELSER, slik som oppdelingen av Pagaeta (det opprinnelige superkontinentet), utviklingen av det Indiske hav og Stillehavet, samt den Mid-Atlantiske rygg.

ANVENDELSE AV PLATETEKTONIKKEN, gir eksempler på hvordan denne teorien underbygger og setter i sammenheng, en del andre teorier/observasjoner slik som evolusjon og livets utvikling (fossile funn), utviklingen av livet i de forskjellige havområder. Og sist, men ikke minst, fordelingen av de mineraliske ressurser på jorden.

Det er ekspertene selv som har skrevet disse artiklene, men de er skrevet for legfolk. Rikt illustrert som de er, med meget gode skisser og tegninger, gjør disse artiklene det til en fornøyelse å sette seg inn i dette emnet. Å lese om utviklingen de siste 15 - 20 årene er omtrent som å lese et spennende eventyr. Kommer du over denne boken (jeg fant den i Universitetsbokhandelen i Oslo) så kan den trygt anbefales som en god innføring i et spennende emne.

Dagfinn M. Pedersen

SISTE FRIST FOR NR. 4/80: 1. NOVEMBER 1980
og for NR. 1/81: 1. FEBRUAR 1981